

En artist-turné.

Det var sommaren 1884. Vintersäsongen vid Nya teatern närmade sig sitt slut. Spelterminen hade icke gått särdeles bra i ekonomiskt afseende och därför voro humören tämligen dystra. Ej underligt, att man kände det som en frisk fläkt, när skådespelaren William Engelbrecht och hans fru Anna Lisa föreslogo en del af kamraterna att företaga en turné till det vackra Norrland och därifrån in i Norge. Förslaget mottogs enhälligt. Bland sujetterna voro den talangfulla skådespelerskan fru Louise Fahlman, fröken Beate Lundqvist, fru och herr Collin, samt hrr Gründer, Hellander och den då ännu friske och oförbrännelige Ludvig Fristedt. På repertoaren arbetades flitigt och uppsättningen af pjäserna lofvade att blifva särdeles briljant. Man skulle gifva »Hertig Job», »Fromont och Risler», »Axel och Valborg» samt dessutom en del småpjäser af Nya teaterns repertoar.

Vi afreste från Stockholm den 2 juni, under en förfärlig värme; det var ett riktigt litet h—te i de kvafva kupéerna. Själfrve den magre Fristedt höll på att alldeles rinna ifrån oss. Vårt första mål var Gefle. Där gafs första spektaklet den 3 juni och den korta sejouren artade sig bra. Vi uppförde »Axel och Valborg» under stort bifall, och i det hela gingo äfven de öfriga styckena med god framgång. Emellan arbetet fästades värre och spelades käglor, — det blef sedermera ett bruk när vi kommo till en stad, att som första fråga framställa den, »hvar är kägelbanan?» Detta isynnerhet af fru Anna Lisa, hvars passion kägelspelet var, troligen en reminiscens från hennes barndomsdagar, då hon med föräldrarne fick deltaga i kägelspelen på Ulriksdal, vid den glade Karl XV:s hof, hvarvid ofta nog den goda drottning Lovisa förde protokollet och glädjen rådde i den nu så tysta parken.

Efter en mindre lyckad sejour i det fula, nedrökta Falun, ställdes kosan norrut. Många af oss hade förut ej sett Norrland, och dess naturscenerier gjorde på oss ett djupt intryck. De hänförande landskapstaflorna, de brusande älfvarna som förde med sig timmerstockar, hvilka togo sig ut som en knippa utkastade jättetändstickor i forsens virflar — allt detta aflockade oss utrop af förtjusning, där vi stodo med näsorna tryckta mot kupéfönstren. Ett stycke gick färden genom en brinnande skog

den tropiska hettan hade nämligen vållat skogseld — och det var intressant att se huru de små lågorna slickade de höga stammarna. Men snart var det skådespelet slut. Hvad är det för ett hvitt segel som höjer sig där borta i solen? Ah, det är Åreskutan! Den nya tidens parnass. Snart rulla vi in i den lilla förtjusande staden Östersund, där den ligger vid Storsjöns strand.

— Hvar är kägelbanan? — frågade Beate Lundqvist denna gång. Hon hade också blifvit smittad af entusiasmen för de rullande kloten. — Snart äro vi på kägelbanan och i fullt arbete. Fristedt, allas resemarskalk, får sköta om sakerna och hela attiraljen, och han förstår den konsten. Med dundrande stämman som Napoleon vid Austerlitz och med rullande ögon kommenderar han sitt folk, så att de trodde att själfva hin kommit till sta'n.

Om spektaklerna skola vi ej tala. De gingo ganska bra och publik och kritik voro belåtna. Så reste vi själfva midsommarafton till Trondhjem och roade oss med att vid Storlien kasta snöboll. Det gamla minnesrika Nidaros med sin härliga Kristkyrka, där jag vandrade hvarje dag och beundrade det storartade byggnadsverket, där hvarje pelare talade till skönhets-sinnet!

Men hvilken värme vi hade! Vi annonserade spektakler, men ingen människa infann sig. Engelbrecht, som stod för rusthållet, blef allt

mörkare i hågen. Pängar fanns icke längre och ingen människa kände man. Emellertid voro vi ju glada artister och togo saken tämligen lätt. I stadens närhet låg ett litet Tivoli och där uppträdde en herr Cetti såsom trollkarl och eldslukare. Trollkarlen inbjöd oss att åse hans prestationer och vi gingo, men sedan höllo vi på att aldrig blifva af med karlen. Den som han synnerligen slog an på var vår vän Fristedt, som nödvändigt ville lära sig hans konster. Fristedt försökte sig till och med på att lära sig äta eld; han rullade förfärligt med ögonen och höll på att sätta eld på hela sin stora peruk, men allt hvad han ernådde, var några brännblåsor på läppar och tunga. Den mångsidige konstmakaren är samma herr Cetti, som sedan slagit sig på luftsegling, fastän hans uppstigningar torkat in, eller rättare öfvertagits af andra.

Emellertid, där sitta vi modstulna och samtala. Hur skola vi komma hem till vårt land igen? Det såg allt mörkare ut. Då hördes en dag en stark kanonad ute på fjärden. Det var en dansk fregatt, ett skolfartyg med kadetter, som anländt. Engelbrecht, som hade goda idéer, skyndade att gå ombord och inbjöd befäl och alla kadetterna, samt permitteradt manskap att åse »Axel och Valborg». Anbudet antogs tacksamt, hvarefter stora affischer uppklistrades öfverallt i staden, tillkännagifvande det för alla flickor intressanta fallet, »att de danska officerarna och kadetterna skulle komma att öfvervara

spektaklet», och det tog skruf — fullt hus — och de arma artisterna voro räddade, tack vare danska marinen. Dagen därpå vände vi våra norska bröder ryggen och det utan den ringaste saknad. Efter en afstickare till Sundsvall foro vi till Stockholm med den vackra Nordstjärnan, hälsande den sköna synderskan med jubel och kännande oss vara mera äkta stockholmare än före bortresan, en känsla, som jag tänker en hvar har efter att en tid ha flackat omkring i våra småstäder eller rest i det kärfva Norge.